

Etelä-Savo koskevat vesienhoidon suunnitelmaehdotukset 2016-2021

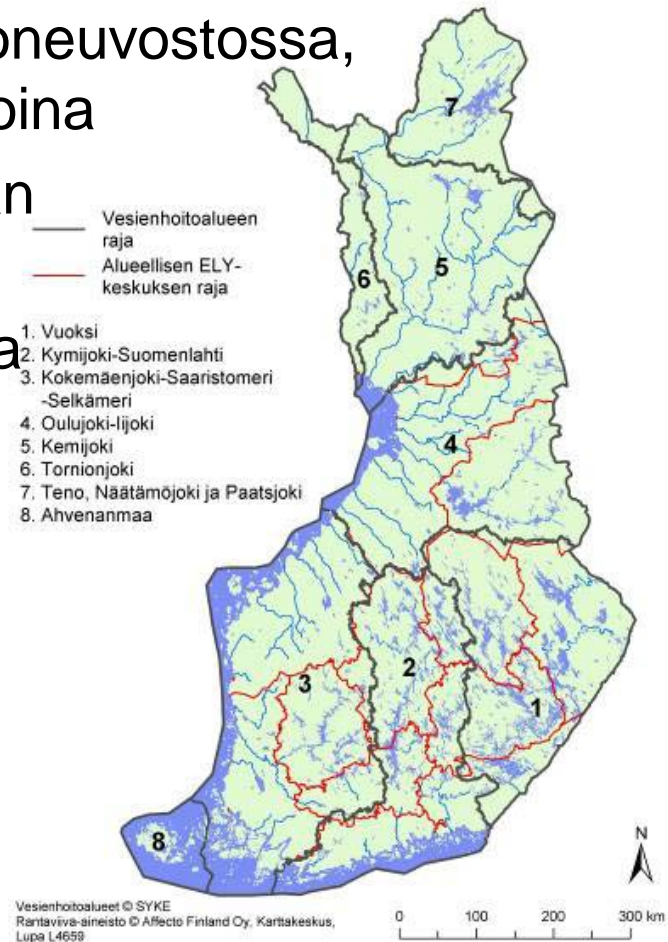
Kuuleminen 1.10.2014 - 31.3.2015

Juho Kotanen, ESAELY

7.11.2014

Yleistä vesienhoidosta

- Taustalla vesipuitedirektiivi (VPD, 2000/60/EY) ja laki vesien- ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004)
- Suunnittelu tehdään vesienhoitoalueittain (Suomessa 8 kpl), asetus 1303/2004
- Vesienhoitosuunnitelmat hyväksytään valtioneuvostossa, toimenpideohjelmat toimivat tausta-asiakirjoina
- Tavoitteena pinta- ja pohjavesien hyvän tilan saavuttaminen ja ylläpitäminen
- Suunnitelmat eivät suoraan sido kansalaista tai yksittäistä toiminnanharjoittajaa
- Vesienhoitosuunnitelma tulee ottaa huomioon mm. ympäristölupapäätöksissä
- Monet toimenpiteistä vapaaehtoisia

Vesienhoitosuunnitelmia päivitetään vuosille 2016-2021

- Ensimmäiset vesienhoitosuunnitelmat valmistuivat vuonna 2009, voimassa vuoteen 2015
- Ehdotus toisen vesienhoitokauden vesienhoitosuunnitelmaksi kuultavana 1.10.2014 - 31.3.2015 välisenä aikana
- <http://www.ymparisto.fi/vesienhoito/etela-savo>
- Sivulla kuulutukset, linkit vesienhoitosuunnitelmaehdotuksiin sekä kuulemisen tausta-aineisto (Etelä-Savon vesienhoidon toimenpideohjelma)
- Palaute nettilomakkeella tai kirjaamoon
- Keskustelukanavat: [Otakantaa.fi](http://otakantaa.fi) ja [Järviwiki](http://jarviwiki.fi)
- Vesienhoidon karttapalvelu: <http://paikkatieto.ymparisto.fi/vesikartta>
- [OIVA](http://oiva.fi) (Ympäristö- ja paikkatietopalvelu asiantuntijoille)
- Lausuntopyynnöt lähetetty keskeisille toimijoille

Toimenpideohjelman ehdotus

Vesienhoitosuunnitelmaehdotukset

<http://www.ymparisto.fi/vesienhoito/etela-savo>

Toimenpideohjelman ehdotuksen sisältö

OSA 1 - Yleistä

- Johdanto
- Keskeiset toimintaympäristön muutokset
- Vesienhoitoon liittyvät ohjelmat, suunnitelmat ja selvitykset
- Erityiset alueet

OSA 2 – Pohjavedet

- Tarkasteltavat pohjavedet
- Pohjaveden tilaan vaikuttava toiminta
- Pohjavesien seuranta, riskinarviointi ja tilan luokittelu
- Toimenpiteet

OSA 3 – Pintavedet

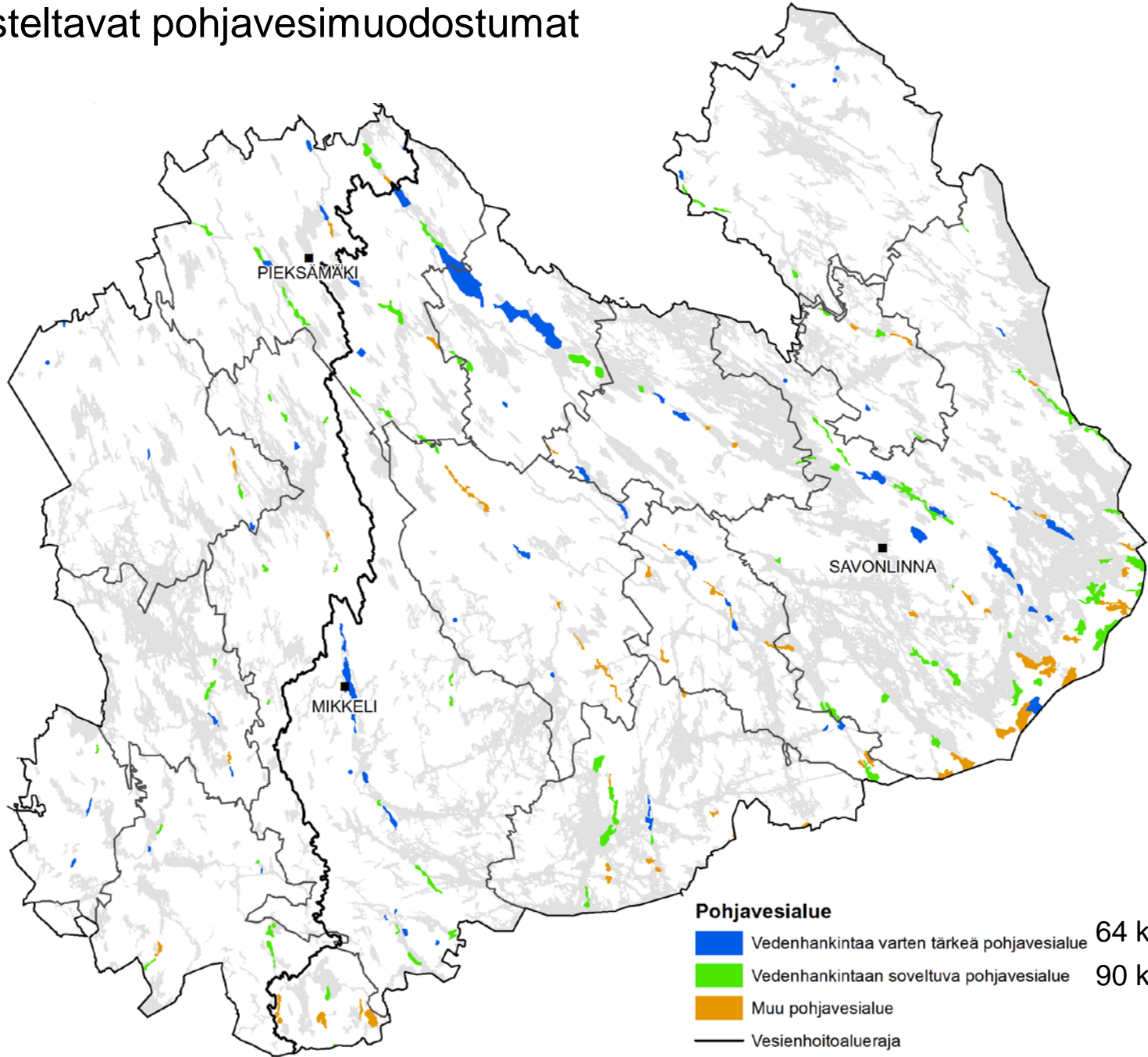
- Tarkasteltavat pintavedet
- Pintavesien kuormitus ja muu tilaa muuttava toiminta
- Pintavesien seuranta ja tilan luokittelu
- Ympäristötavoitteet ja vesien tilan parantamistarpeet
- Toimenpiteet

OSA 4 – Yhteenveto

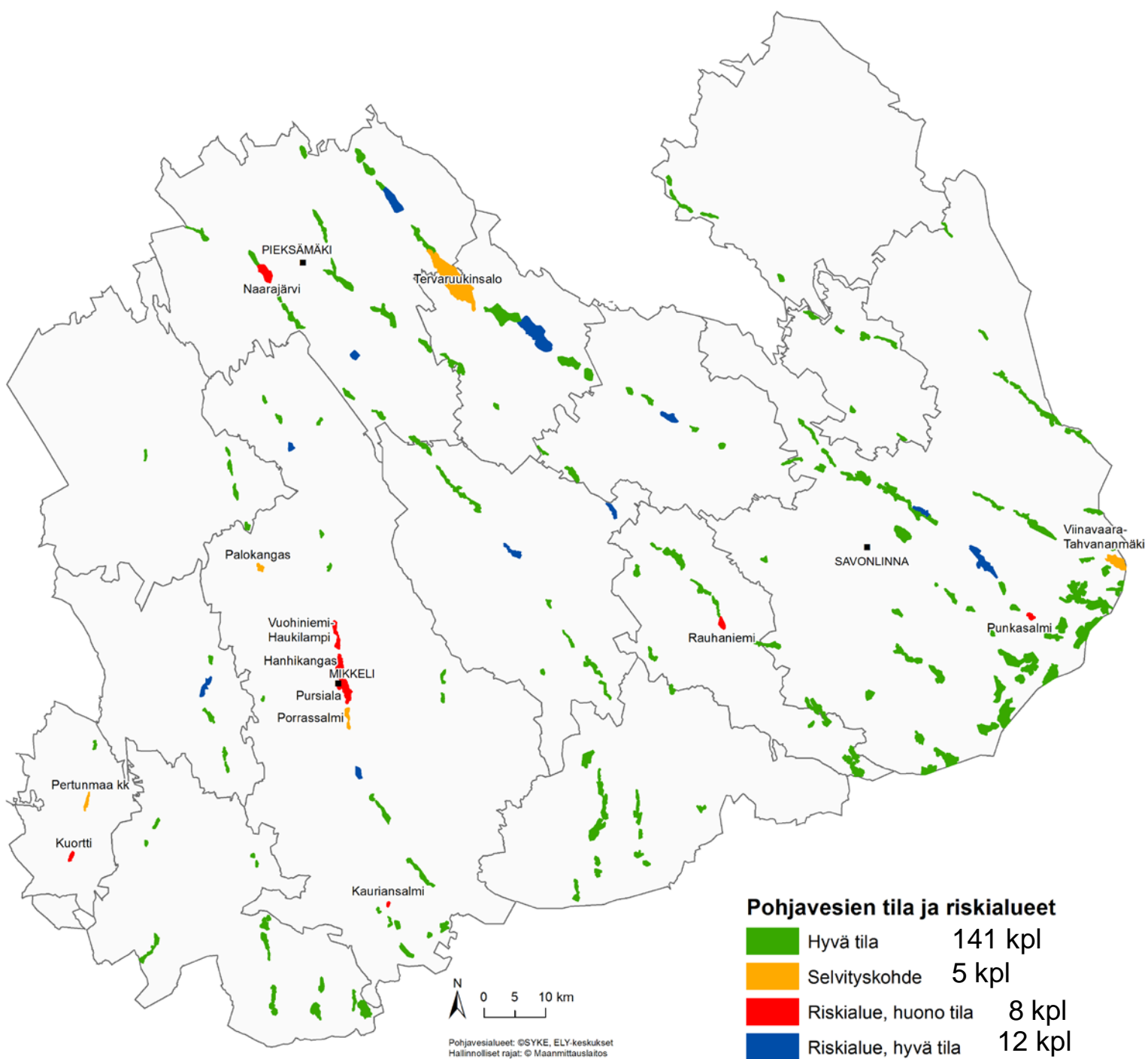
- Yhteenveto pinta- ja pohjavesien toimenpiteistä
- Selostus vuorovaikutuksesta

Tarkasteltavat pohjavesimuodostumat

Pohjavesialue		
	Vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue	64 kpl, 129 km ²
	Vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue	90 kpl, 153 km ²
	Muu pohjavesialue	
	Vesienhoitoalue raja	
	Kuntaraja	

Laatunormin ylittävät aineet - huono kemiallinen tila

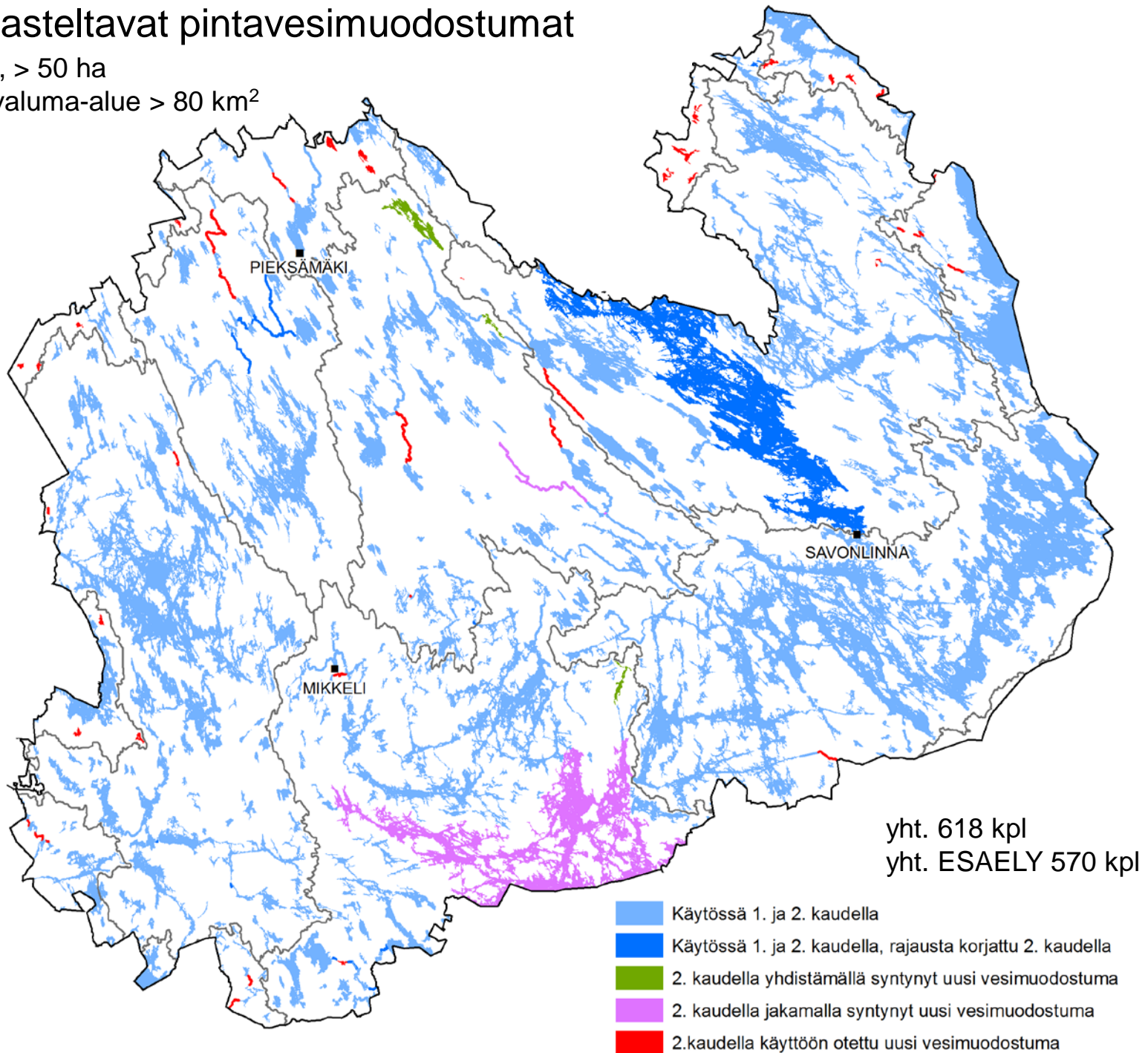
Kunta	Pohjavesialue	Aineet, joissa laatunormin mukainen pitoisuus on ylittynyt
Mikkeli	Pursiala	aromaattiset hiilivedyt
		polyaromaattiset hiilivedyt
		klooratut hiilivedyt
		öljyhiilivedyt
		kloorifenolit
		torjunta-aineet
		nitraatti typpenä
		kloridi
		kadmium
		koboltti
		kupari
		nikkeli
		sinkki
Mikkeli	Kauriansalmi	kloridi
Mikkeli	Vuohiniemi-Haukilampi	ammoniumtyppi
		arseeni
Pertunmaa	Kuortti	kloridi
		kloridi
Pieksämäki	Naarajärvi	kloridi
		koboltti
		nikkeli
		oksygenaatit
		torjunta-aineet
Savonlinna	Punkasalmi	kloridi
		torjunta-aineet
Sulkava	Rauhaniemi	kloorifenolit

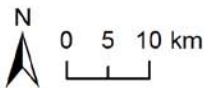

Tarkasteltavat pintavesimuodostumat

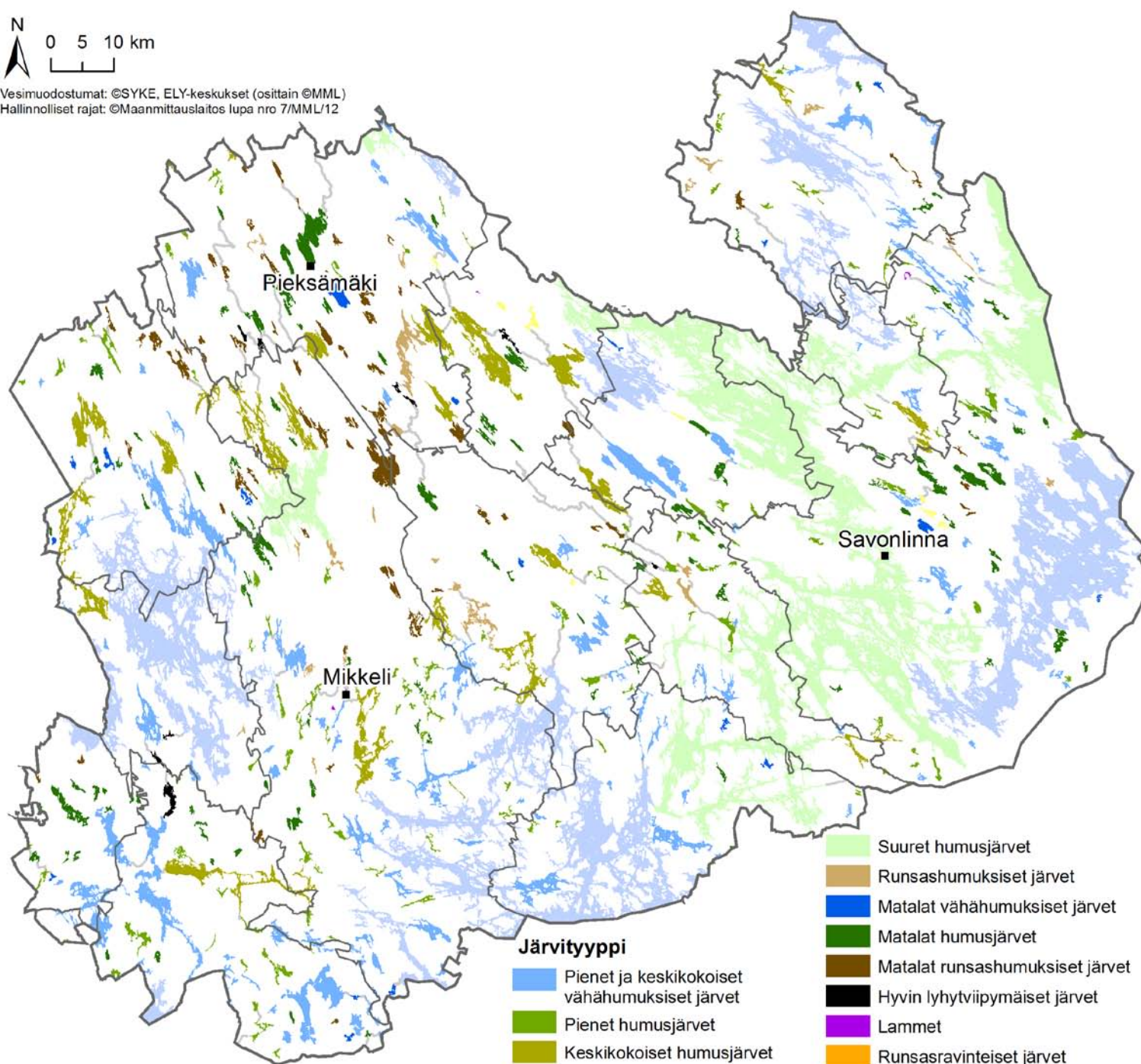
järvet, > 50 ha

joet, valuma-alue > 80 km²

Vesimuodostumat: ©SYKE, ELY-keskukset (osittain ©MML)
 Hallinnolliset rajat: ©Maanmittauslaitos lupa nro 7/MML/12

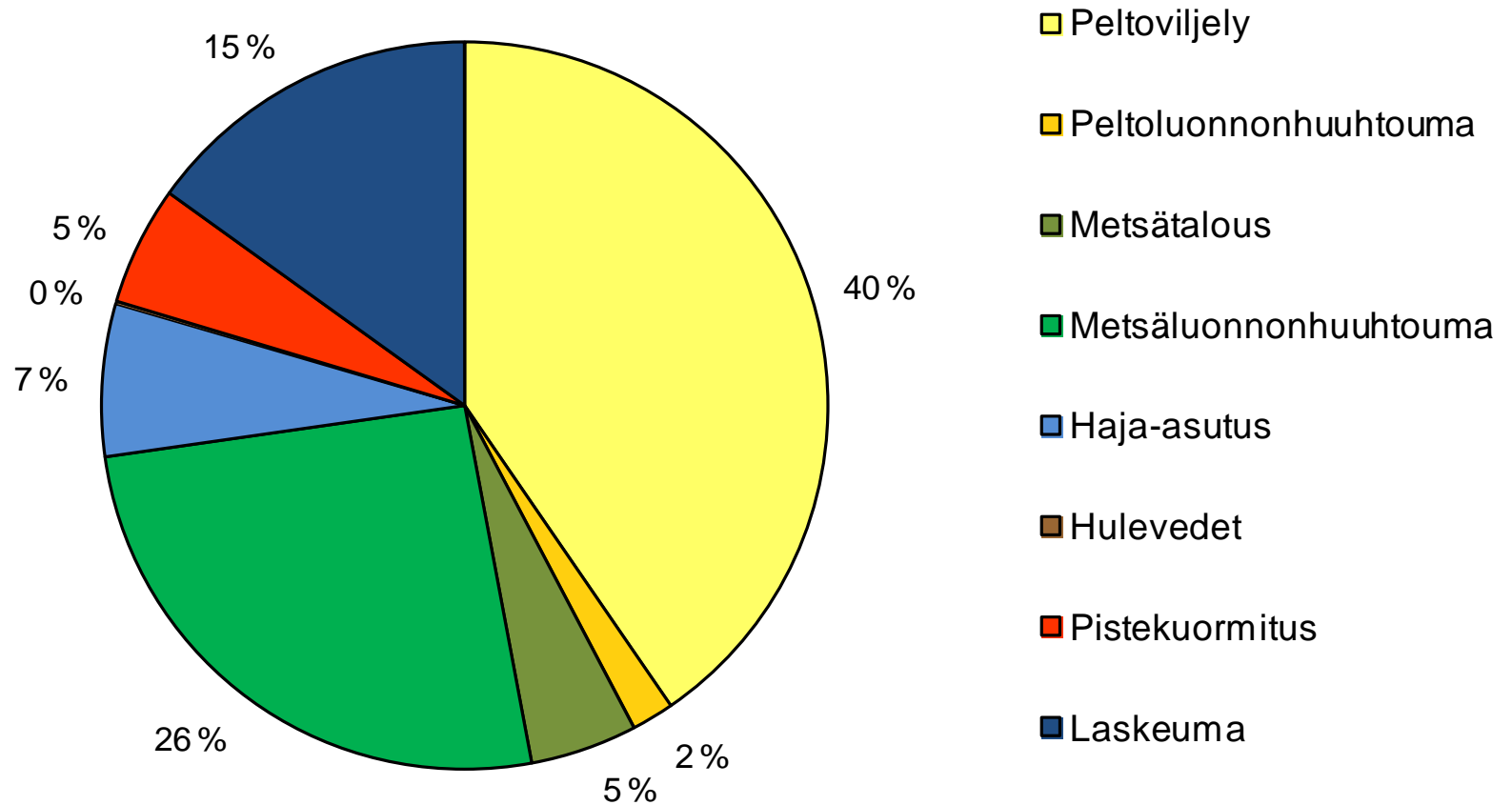

Järvityyppi

	Pienet ja keskikokoiset vähähumuksiset järvet		Suuret humusjärvet
	Pienet humusjärvet		Runsashumuksiset järvet
	Keskikokoiset humusjärvet		Matalat vähähumuksiset järvet
	Suuret vähähumuksiset järvet		Matalat humusjärvet
			Matalat runsashumuksiset järvet
			Hyvin lyhytviipymäiset järvet
			Lammet
			Runsaravinteiset järvet
			Runsaskalkkiset järvet

Fosforikuormitus pintavesiin Etelä-Savossa

Lähde: WSFS-DEMALA, SYKE

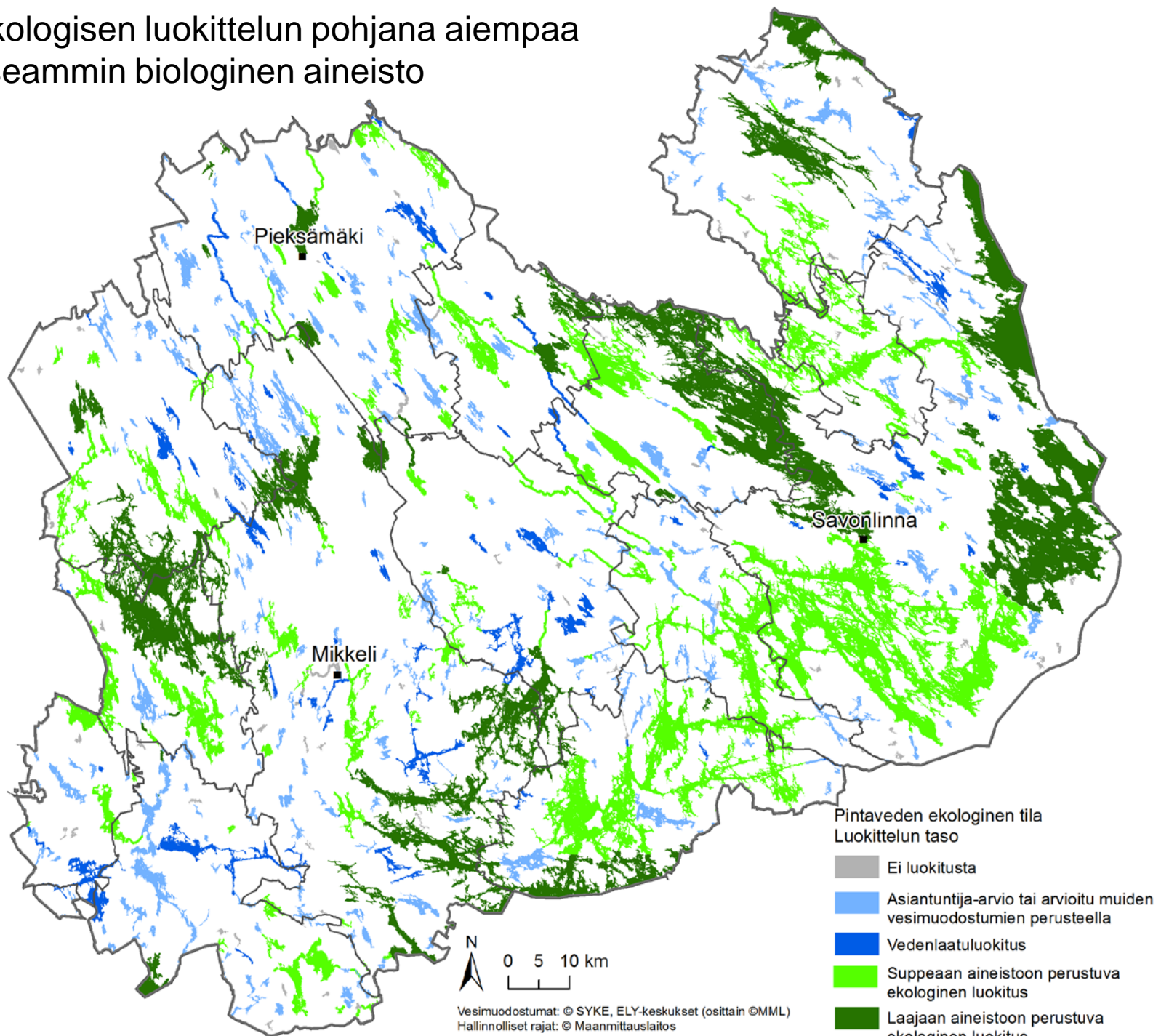

Ekologisen luokituksen laatutekijät

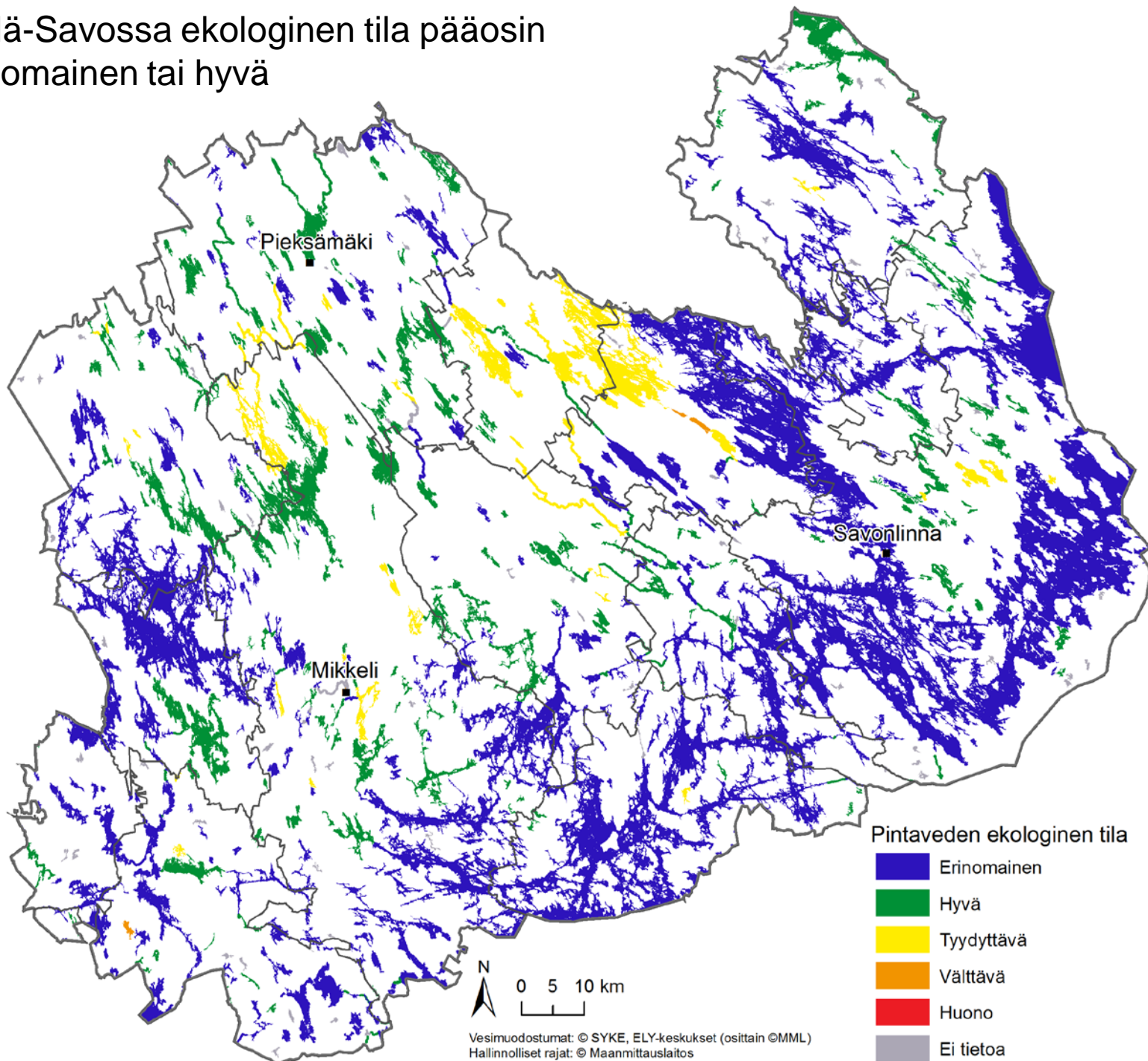
Laatutekijä	Joet	Järvet	Rannikkovedet
Kasviplankton		X	X
Vesikasvit		X	X
Piilevät	X	X	
Pohjaeläimet	X	X	X
Kalat	X	X	
Fysikaalis-kemialliset tekijät (vedenlaatu)	X	X	X
Hydrologis-morfologiset tekijät	X	X	X

- Kunkin laatutekijän sisällä muuttujakohtainen arviointi
- Luokituksen raja-arvot ovat tyyppikohtaiset!
- Uusi luokitus laadittu pääosin v. 2006-2012 aineistoilla

Ekologisen luokittelun pohjana aiempaa useammin biologinen aineisto

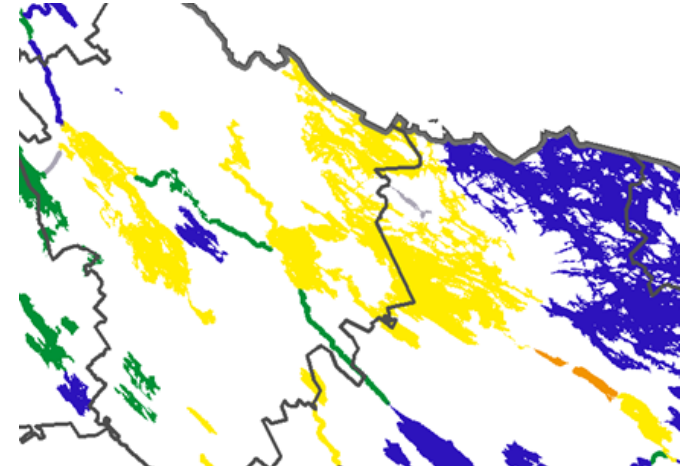

Etelä-Savossa ekologinen tila pääosin erinomainen tai hyvä

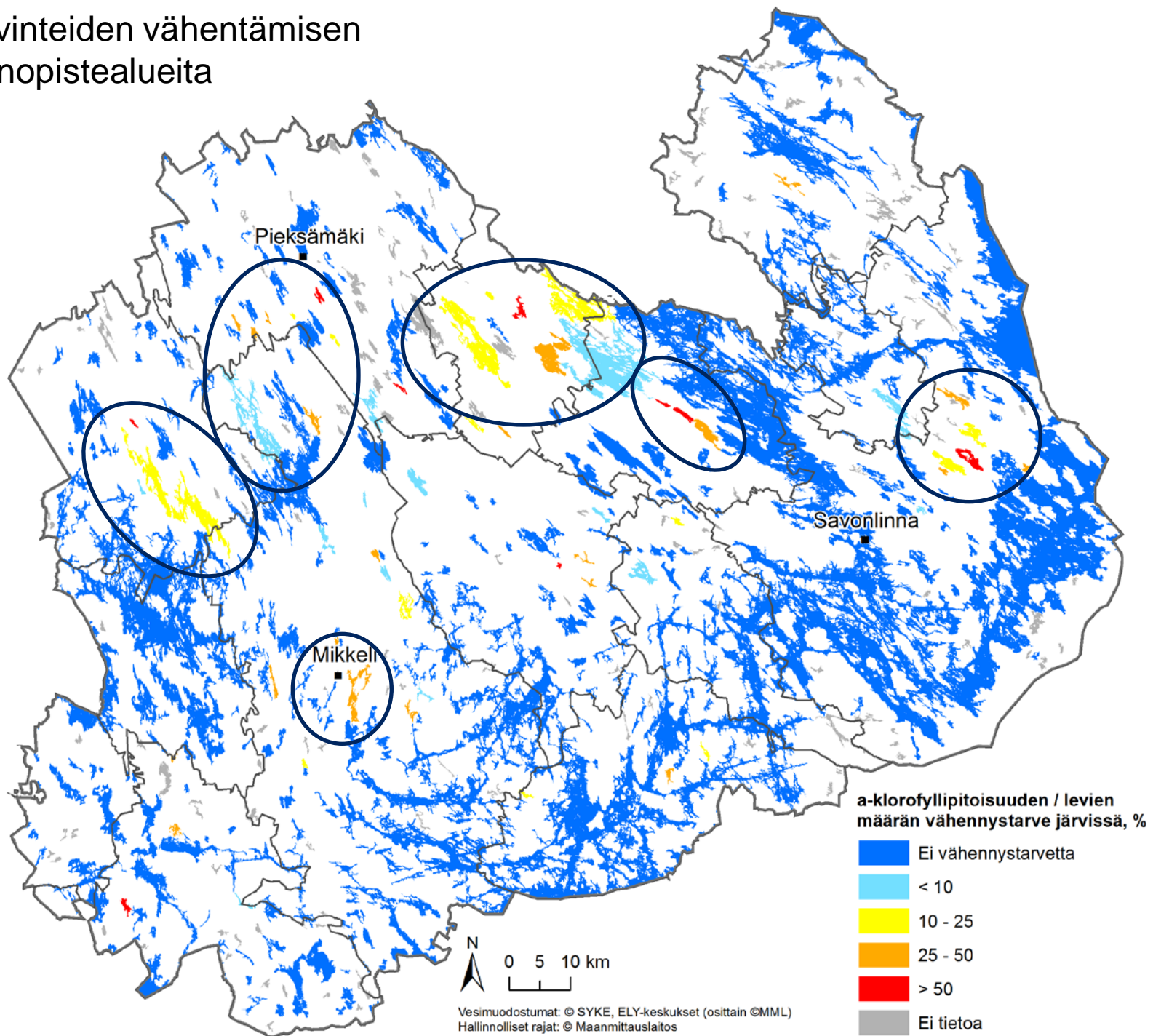

Ekologinen luokittelu - esimerkkejä Joroisten seudulta

- Sysmä: tyyppi Kh
 - biologia T (pohjaeläimet T, kasviplankton T)
 - fys-kem. H (kokP H, kokN H)
 - TYYDYTTÄVÄ
- Valvatus: tyyppi Rk
 - biologia T (kasviplankton T, vesikasvit V, pohjaeläimet T/H, kalat T)
 - fys-kem. T (kokP T, kokN T)
 - TYYDYTTÄVÄ
- Joroisvirta: tyyppi Sk
 - biologia H (päällyslevät E, pohjaeläimet H, kalat T)
 - fys-kem. H (kokP H, kokN H, pH-minimi E)
 - HYVÄ
- Haapaselkä: tyyppi SVh
 - biologia T (kasviplankton T, pohjaeläimet T)
 - fys-kem. H (kokP H, kokN H)
 - TYYDYTTÄVÄ

Ravinteiden vähentämisen painopistealueita

Toimenpidetyypit

- **Perustoimenpiteet:** perustuvat Valtioneuvoston asetukseen vesienhoidon järjestämisestä 1040/2006, päivitettyinä lainsäädännössä asetuksen antamisen jälkeen tapahtuneilla muutoksilla. Myös uudempien direktiivien sisältämät toimenpiteet.
 - esim. maatalouden nitraattidirektiiviin perustuvat toimet
- **Muut perustoimenpiteet:** kaikki Suomen lainsäädännön mukaiset toimenpiteet, jotka eivät perustu suoraan EU-direktiiveihin
 - esim. useimmat metsätalouden ja turvetuotannon vesiensuojelutoimenpiteet
- Perustoimenpiteiden lisäksi tehtävät toimenpiteet, kuten myös kaikki ohjauskeinot, luokitellaan **täydentäviksi toimenpiteiksi**
 - esim. monet vesistökuunnostustoimenpiteet
- Toimenpiteitä koskeva sektorikohtainen ohjeistus:
www.ymparisto.fi/vesienhoito/opas

Pohjavesiä koskevia toimenpiteitä 2016-2021, esitys

- Pohjavesien suojelusuunnitelman laatiminen: 5 kpl
 - Kauriansalmi, Vuohiniemi-Haukilampi, Palokangas, Pertunmaa kk, Viinavaara-Tahvananmäki
 - Suojelusuunnitelman päivittäminen: Montola
- Pohjavesiselvityksen tekeminen: 4 kpl
 - Porrassalmi, Palokangas, Pertunmaa kk, Kuortti
- Pohjavesialueen rakenneselvitys: 2 kpl
 - Punkasalmi, Rauhaniemi
- Pilaantuneisuus selvitys pilaantuneella maa-alueella: 18 kpl
- Pilaantuneen maa-alueen riskinarviointi, suunnittelu, kunnostus: 9 kpl
 - Pursiala, Hanhikangas, Huosiuskangas, Koiralahti, Pertunmaa kk, Rauhaniemi
- Vedenoton vaikutusten selvittäminen: 2 vedenottamoaa
 - Kulennoisharju, Vilkonharju
- Vedenottamon raakaveden laadun seurannan tehostaminen: 4 vedenottamoaa
 - Keplakko, Hanhikangas, Huosiuskangas, Ruutananharju

Pohjavesiä koskevia toimenpiteitä 2016-2021, esitys

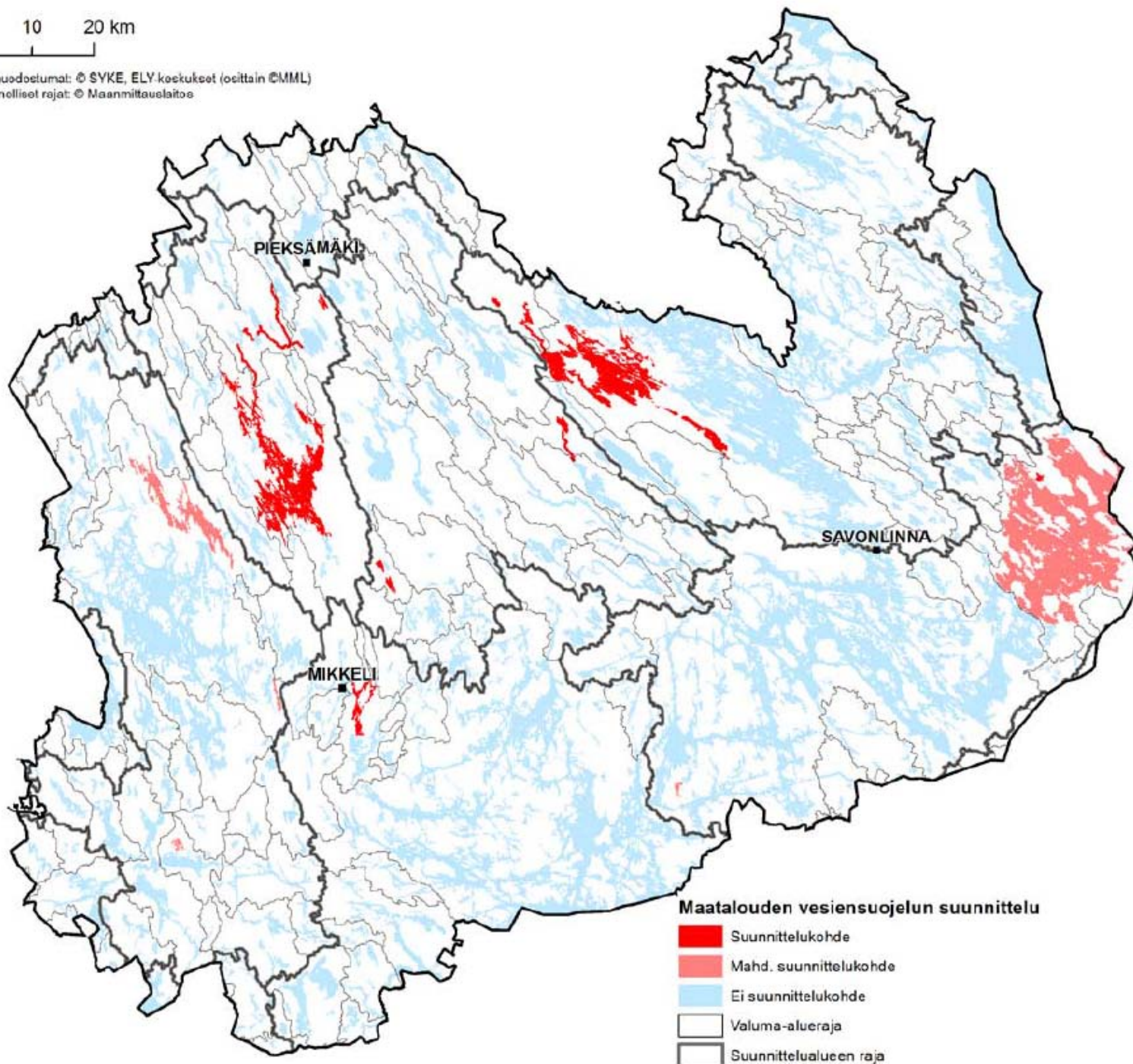
- Pohjavesisuojausten rakentaminen, toimivuuden arviointi: 9 km
 - Kotkatharju, Tervaruukinsalo, Hatsola, Rapionkangas, Ruutanaharju, Porrassalmi, Pursiala, Punkasalmi
- Liikennealueiden pohjavesivaikutusten seuranta: 8 kpl
 - Kotkatharju, Tervaruukinsalo, Naarajärvi, Pursiala, Kauriansalmi, Hatsola, Rapionkangas, Punkasalmi
- Viemärirakenteiden kunnon tarkastus pohjavesialueella: 1 kpl
 - Ruutanaharju
- Maa-ainesten ottoalueiden kunnostussuunnitelman laatiminen ja kunnostus: 49 kpl

Pintavesiä koskevia toimenpiteitä 2016-2021, esitys

- Uudet ja peruskunnostettavat jätevedenpuhdistamot
 - Mikkeli, Valamo
- Uudet siirtoviemärit (mahdollisesti toteutettavia)
 - Kuvansi-Varkaus, Anttola-Mikkeli
- Keskitetyn viemäröinnin toteuttaminen haja-asutusalueilla
 - n. 470 kiinteistöä taajamien läheisyydessä
- Turvetuotannon vesiensuojelun tehostaminen
- Maatalouden kosteikot: 60 kpl lisäys nykytasoon
- Maatalous: ravinteiden käytön hallinta
- Metsätalouden tehostettu vesiensuojelusuunnittelu: 15 000 ha
- Metsätalouden eroosiohaittojen torjunta: 120 vesiensuojelurak.
- Maa- ja metsätalouden koulutus ja neuvonta
- Rehevöityneen järven kunnostus 19 kpl
- Virtavesien elinympäristökunnostus 11 kpl
- Erityisalueiksi nimettyjen Natura-alueiden kunnostus 2 kpl ²⁰

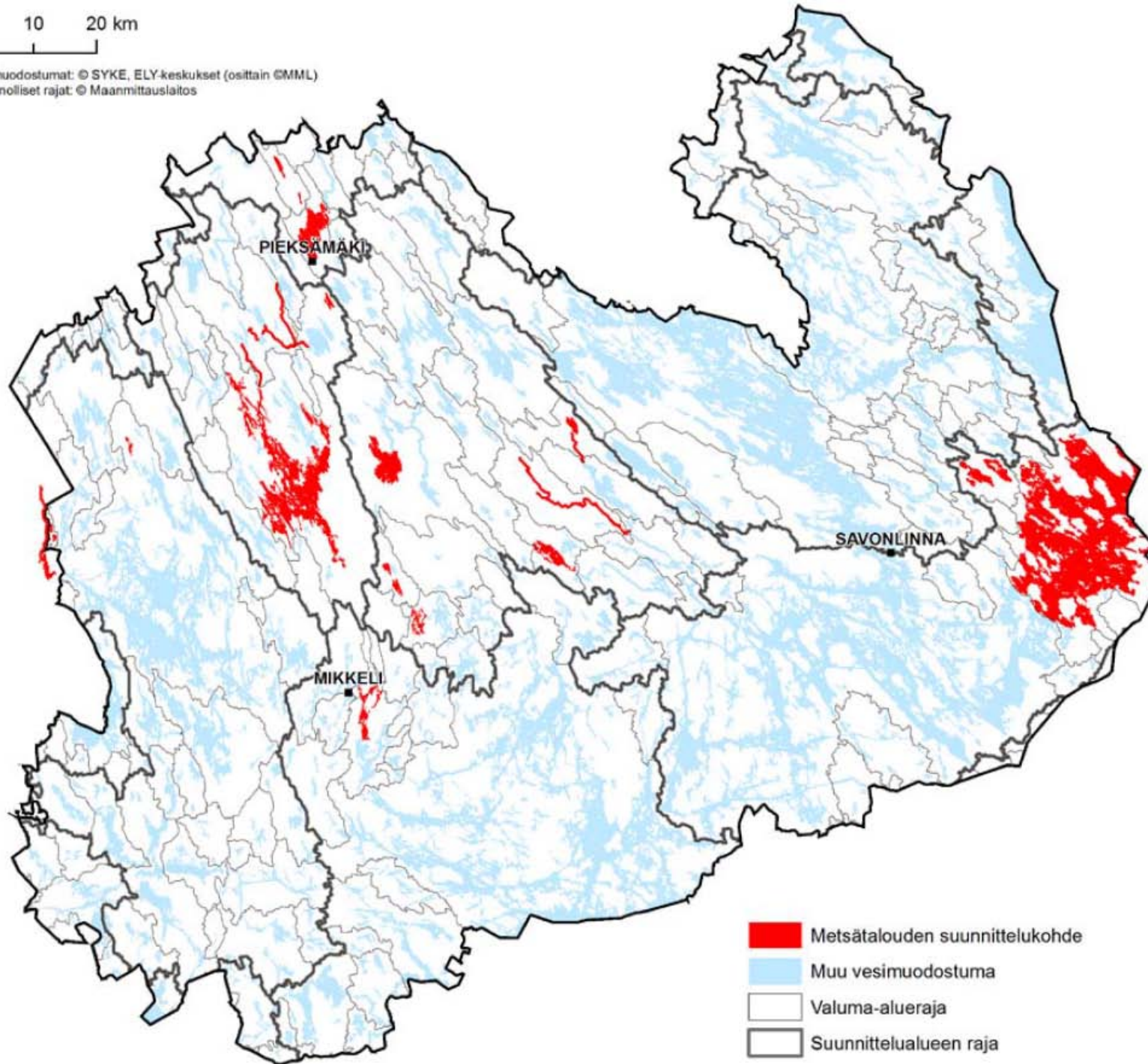
0 10 20 km

Vesimuodotumat: © SYKE, ELY keskuksot (osittain ©MML)
Hallinnolliset rajat: © Maanmittauslaitos

0 10 20 km

Vesimuodostumat: © SYKE, ELY-keskukset (osittain ©MML)
Hallinnolliset rajat: © Maanmittauslaitos

	Perus- toimenpide (1000 € / vuosi)	Muu perus- toimenpide (1000 € / vuosi)	Täydentävä toimenpide (1000 € / vuosi)	Yhteensä (1000 € / vuosi)
Yhdyskuntien jätevedet	37 768	-	204	37 972
Haja-asutuksen jätevedet	17 344	-	206	17 550
Teollisuus ja kaivostoiminta	ei arvioitu	ei arvioitu	-	-
Kalankasvatus	ei arvioitu	ei arvioitu	-	-
Turvetuotanto	-	720	-	720
Metsätalous	-	30	474	504
Maatalous	ei arvioitu	-	5 659	5 659
Maa-ainesten otto	ei arvioitu	-	46	46
Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmat ja selvitykset	-	25	24	49
Liikenne	ei arvioitu	65	12	77
Vedenotto	ei arvioitu	1	6	7
Vesistöjen kunnostus, säännöstely ja rakentaminen	ei arvioitu	-	191	191
Pilaantuneet maa-alueet ja sedimentit	ei arvioitu	428	26	454
Yhteensä	55 112	1 269	6 848	63 229